

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-30>

УДК 005.35:[338.483.13:392.72]:338.484:[332.146:330.322]

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ІМПАКТ-ІНВЕСТУВАННЯ

ENSURING SOCIAL RESPONSIBILITY OF THE HOSPITALITY INDUSTRY THROUGH THE PRISM OF IMPACT INVESTING

Гончар Лілія Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент,

професор кафедри,

Київський національний університет культури і мистецтв

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5621-0910>

Honchar Liliia

Kyiv National University of Culture and Arts

Стаття присвячена дослідженню особливостей забезпечення соціальної відповідальності індустрії гостинності кризь призму імпаکت-інвестування. Результати дослідження окреслюють ключову роль політики імпаکت-інвестування у сприянні регіональному економічному розвитку та покращенню стану довкілля. За результатами дослідження також визначено, що політика імпаکت-інвестування відіграє вирішальну роль для держав з точки зору регіонального економічного розвитку та покращення стану довкілля і сприяє досягненню цілей сталого економічного розвитку та вирішенню глобальної екологічної ситуації. Важливо визнати обмеженість результатів цього дослідження, оскільки отримані висновки не можуть бути універсальними, зважаючи на те, що вплив інвестицій може суттєво відрізнятися залежно від регіональних та галузевих відмінностей в індустрії гостинності. Тому майбутні дослідження повинні бути зосереджені на конкретних регіонах чи країнах, щоб виявити регіональні відмінності та нюанси у впливі імпаکت-інвестицій.

Ключові слова: соціальна відповідальність, індустрія гостинності, імпакт-інвестування, сталий розвиток, туризм.

The article is devoted to the study of the peculiarities of ensuring social responsibility of the hospitality industry through the prism of impact investing. The results of the study outline the key role of impact investing policy in promoting regional economic development and improving the environment. Against the backdrop of the post-pandemic revival of the hospitality industry, the integration of impact investing is becoming vital for both developing and developed countries. Given the global environmental crisis, the study highlights the need for effective mechanisms of international cooperation to address environmental issues, positioning impact investing as a catalyst for achieving sustainable economic development goals, promoting environmentally friendly practices and addressing global environmental imperatives. The study also found that impact investing policy plays a crucial role for countries in terms of regional economic development and environmental improvement. Urgent global environmental challenges, such as global warming and energy shortages, necessitate the search for effective measures that have a positive impact on public policy making. The primary objective of such policies is to promote human capital development and ensure the long-term implementation of strategic goals. This is particularly important for countries with high potential for tourism development, as tourism and hospitality are closely linked. The hospitality industry catalyses tourism recovery and offers opportunities for impact investing. Impact investing in this sector can contribute to its growth and improve sustainable economic development policy practices. In 2022, energy shortages and energy dependence have become critical issues for many countries. This has created a need to explore alternative sources of renewable energy and develop new product markets to stimulate the development of the energy market. The hospitality industry, which has experienced a recovery from the negative effects of the COVID-19 pandemic, has significant potential for growth. Therefore, social investment in the hospitality sector is becoming crucial for both developing and developed countries. Given the current global environmental crisis, effective mechanisms for international cooperation are essential to addressing environmental challenges. Impact investing contributes to the achievement of sustainable economic development goals, promotes environmentally friendly practices, and helps to

address the global environmental situation. It is important to recognise the limitations of this study. The findings of the study cannot be universally applied, as the impact of investments can vary significantly depending on regional and sectoral differences in the hospitality industry. Therefore, future research should focus on specific regions or countries to identify regional differences and nuances in the impact of impact investments.

Keywords: social responsibility, hospitality industry, impact investing, sustainable development, tourism.

Постановка проблеми. Індустрія гостинності відіграє ключову роль у світовій економіці, сприяючи створенню робочих місць, економічному зростанню та культурній взаємодії. Вона включає готелі, курорти, ресторани та туристичні послуги. З іншого боку, індустрія гостинності стикається з сучасними викликами, такими як вплив на навколишнє середовище, соціальна нерівність та необхідність впровадження сталих практик. Для вирішення таких проблем здебільшого використовують імпаکت-інвестування. Воно спрямовує фінансові ресурси на підприємства, які відповідають як прибутковим цілям, так і цілям соціальної відповідальності. Імпаکت-інвестування – це підхід, який має на меті сприяти досягненню вимірюваних позитивних соціальних та екологічних наслідків (що призводять до значних позитивних змін). Цей тип інвестицій з'явився нещодавно як значна можливість мобілізувати капітал в інвестиції, спрямовані на вимірний позитивний соціальний, економічний або екологічний вплив разом з фінансовою віддачею. Все більше інвесторів включають імпакт-інвестиції у свої портфелі. Ринок імпакт-інвестицій є відносно новим, але стрімко зростає, і він швидко просувається до загальної системи управління імпакт-інвестиціями.

З 2020 року більшість міжнародних фінансових фондів внесли зміни до своїх інвестиційних стратегій, зокрема визначивши пріоритетність імпакт-інвестицій у своїх портфелях.

Заглиблюючись у тонкощі імпакт-інвестицій у сфері гостинності, ця стаття має на меті надати інформацію та надихнути зацікавлених осіб, інвесторів та політиків на впровадження соціально відповідальних практик з одночасним отриманням економічних вигод.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних наукових дослідженнях значна увага приділяється питанню імпакт-інвестування, оскільки воно є важливим для стратегічного розвитку держави та людського капіталу. Л. Відьяваті (L. Widyawati) вважає, що імпакт-інвестування передбачає використання комплексу цілей сталого розвитку для їх інтеграції в інвестиційну діяльність та поширення на корпоративний сектор [20]. Згідно з Ф. Бонісі (F. Bonnici) та П. Рая (P. Raja),

використання імпакт-інвестування спрямоване на забезпечення економічного розвитку та залучення капіталу в галузі, які тісно взаємодіють з навколишнім середовищем [3]. Однак такий підхід передбачає не лише можливість використання отриманого капіталу для покращення якості інвестиційного клімату, але й забезпечення соціального та екологічного впливу інвестицій. Розглядаючи категорію імпакт-інвестування з позиції досліджень Дж. Кларкіна (Clarkin, J. E.) і С. Канджіоні (Cangioni, C. L.) [6], її можна трактувати як інноваційний засіб формування інвестиційного портфеля найбільш розвинених країн, який спрямований на впровадження нових стратегічних політик і практик для реалізації цілей сталого розвитку. На думку А. Хогстадтера (A. Höchstädter) та Б. Шека (B. Scheck), використання інвестицій у розвиток людського капіталу та залучення до цього процесу корпоративного сектору є одним із ключових елементів імпакт-інвестування [8]. Науковці вважають, що використання інвестиційних коштів для розвитку суспільства є першочерговим пріоритетом. Це сприятиме покращенню якості макроекономічного середовища країни та матиме стратегічні цілі для подальшого розвитку екологічного середовища. На думку Е. Могарі (E. Mogari), М. Сузерленд (M. Sutherland), та А. Вільсон Пранглей (A. Wilson Prangle), сектор гостинності є якісним інструментом для розвитку туристичного ринку та навколишнього середовища, оскільки використання інвестицій у цій сфері буде тісно переплітатися з впливом галузі на туристичний ринок, а також забезпечить поширення туристичної привабливості регіону з екологічним підходом [11]. В. Джонсон (V. Johnson), А. Крайзер (A. Kiser), Р. Вашингтон (R. Washington) та Р. Торрес (R. Torres) вважають, що імпакт-інвестування може використовуватися для досягнення глобальних стратегічних цілей і мати позитивний довгостроковий ефект, але в короткостроковій перспективі цей метод може бути менш ефективним [9]. Ключовим несприятливим фактором є формування низьколіквідних активів, які мають стратегічне значення для держави, але не можуть бути продані. А. Мудаляр

(А. Mudaliar), Р. Басс (R. Bass), Х. Дітріх (H. Dietrich), та Н. Нова (N. Nova) зазначають, що використання імпакт-інвестування у сфері гостинності може підвищити корпоративну відповідальність у туристичному секторі та зміцнити імідж підприємства на ринку «зелених» товарів, [12]. Згідно з висновками П. Раунді (P. Roundy) [17], використання принципів імпакт-інвестування першочого спрямоване на створення екологічно чистого середовища. Для досягнення цієї мети необхідно побудувати сильну економічну систему в суміжних галузях і використовувати мобілізаційні ресурси, в тому числі фінансові активи, спрямовані на цю сферу. Як найбільш перспективний інструмент сучасних інвестицій та можливостей для подальшого розвитку в умовах сучасної геополітичної та соціально-економічної нестабільності імпакт-інвестування розглядають Ф. Ліон (F. Lyon) та Р. Оуен (R. Owen) [10]. Наукова спільнота вважає, що використання імпакт-інвестування є найбільш актуальним для країн, які мають сильну економіку та можуть досягти економічного лідерства в довгостроковій перспективі. На думку І. Ілмаз (I. Yilmaz) та Б. Ясар (B. Yaşar), вкрай важливим є залучення міжнародних організацій до політики розбудови економічного сталого розвитку не лише державної економіки окремої країни, а й глобальної економічної системи [23]. Таким чином, сучасні науковці наголошують на важливості дослідження розвитку імпакт-інвестування та його можливого впровадження у сфері гостинності.

Однак, глибинний аналіз наукових напрацювань і здобутків проблемного поля дослідження дозволяє зробити висновок про те, що проблематика імпакт-інвестування достатньо актуалізується в умовах турбулентності і динамічності світових економічних бізнес-процесів та перетворень для суспільства та економіки в цілому і потребує ґрунтовних розробок та адаптаційних механізмів для її інтегрування в індустрію гостинності.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення специфіки імпакт-інвестування в індустрії гостинності, а також можливого розвитку соціально-корпоративної відповідальності як результату такої інвестиційної діяльності. Ключовими завданнями дослідження є окреслення теоретико-методологічних та практичних засад імпакт-інвестування та його можливого застосування у сфері гостинності. Важливим вектором дослідження є аналіз туристичного ринку та його потенціалу для відновлення екологічної складової.

Для з'ясування проблем та можливостей імпакт-інвестування в сучасній сфері гостинності були використані методи наукового аналізу. Були ретельно розглянуті як теоретичні, так і практичні аспекти цієї теми з урахуванням цінного досвіду розвинених країн у цьому напрямку. Зокрема, вивчався досвід таких країн, як Китай, Франція, Великобританія, Італія, Японія, Мексика, Іспанія, Таїланд, Туреччина, США та Франція. Перш за все, було проаналізовано літературні джерела, що дозволило вивчити теоретичні концепції та можливе застосування імпакт-інвестування для підвищення соціальної відповідальності та досягнення цілей сталого розвитку в індустрії гостинності. Для визначення ключових аспектів впровадження імпакт-інвестування в індустрію гостинності було використано методи аналізу та синтезу. Це дало змогу систематизувати отримані дані та краще зрозуміти, яким чином імпакт-інвестування може бути ефективно впроваджене в практику індустрії гостинності. Доцільним засобом аналізу є використання теоретичних положень та практичного досвіду розвинених країн щодо реалізації політики імпакт-інвестування для подальшого стратегічного розвитку.

На основі окресленої методології дослідження та аналізу сучасної літератури окреслено ключові принципи розвитку імпакт-інвестування та перспективи його застосування. Проаналізовано сучасні засоби імпакт-інвестування в індустрії гостинності та охарактеризовано основні аспекти його розвитку.

У статті здійснено кількісну оцінку потенційних економічних ефектів на основі статистичного аналізу. Для цього були використані такі економічні показники, як зростання ВВП, прямі іноземні інвестиції, кількість робочих місць. Розрахунки дозволили проаналізувати економічний ефект кожної перспективи. В результаті була проведена комплексна оцінка соціально-економічних наслідків кожної перспективи.

На основі проведеного аналізу та оцінки були сформульовані висновки та рекомендації для подальших досліджень. Ці рекомендації мають на меті допомогти політикам, зацікавленим сторонам галузі та інвесторам у впровадженні практик імпакт-інвестування, які сприятимуть підвищенню економічної та екологічної сталості у сфері гостинності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Імпакт-інвестування відіграє важливу роль у формуванні економічного потенціалу країни. Його основною метою є досягнення

цілей сталого розвитку. Саме тому імпакт-інвестування стає найбільш перспективним засобом розвитку та покращення соціально-економічної сфери в країні. З макроекономічної точки зору імпакт-інвестування може здаватися менш вигідним через його помірний вплив на прибутковість галузі та обмежені перспективи. Однак з появою негативних геополітичних викликів, таких як війна в Україні та наслідки пандемії коронавірусу, необхідність розвитку імпакт-інвестування набуває нового значення. В сучасних умовах імпакт-інвестування використовується інвесторами як ефективний механізм забезпечення соціально-економічного розвитку країни.

Ключовими завданнями та стратегіями держави є створення конкурентоспроможної економіки, сприяння розвитку малого, середнього та великого бізнесу, посилення корпоративної соціальної відповідальності з метою залучення корпоративного сектору до соціального захисту населення. Імпакт-інвестування передбачає не лише мобілізацію капіталу та його спрямування в інвестиційний сектор, а й зосередження на розвитку соціальних аспектів, які сприятимуть позитивному економічному клімату та використовуватимуться для розвитку довкілля.

Сучасна практика розвинених країн свідчить, що імпакт-інвестування стає все більш популярним через необхідність забезпечення сталого розвитку, оздоровлення світової економіки та уникнення глобальних криз, на кшталт тієї, що виникла через війну в Україні. Проблема російської агресії у 2022 році постає перед багатьма країнами, оскільки спричиняє певні труднощі щодо товарних ринків, збільшення дефіциту нафтових ресурсів та необхідність акумулювання додаткових ресурсів для покриття бюджетних видатків. Ефективним інструментом забезпечення такої політики буде використання інструментів залучення додаткових коштів в економіку країни. Негативні наслідки пандемії коронавірусу спричинили кризу на більшості туристичних ринків, оскільки гострою проблемою стала неспроможність вести ефективну туристичну діяльність та сприяти відновленню відповідної інфраструктури. У багатьох країнах на туризм припадає понад 30% ВВП. Однак, враховуючи поступове відновлення туристичного ринку з 2021 року, імпакт-інвестування у сферу гостинності залишається важливим питанням. Це може не лише покращити якість економічного розвитку, але й допомогти

відновити попередню рівновагу на інвестиційному ринку.

Фундаментальний принцип сталого розвитку полягає в тому, щоб задовольняти потреби нинішнього покоління, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби. Це досягається шляхом досягнення балансу між економічним, соціальним та екологічним розвитком, тобто захистом навколишнього середовища та збереженням ресурсів при одночасному задоволенні соціальних та економічних потреб нинішнього покоління. Покращення якості взаємодії між цими двома складовими є основою для підвищення якості життя населення країни та здатності розвивати внутрішні ресурси країни. Особливості формування сприятливого екологічного середовища є передумовою для розвитку людського капіталу, що, в свою чергу, є необхідною умовою для розвитку економіки країни. Для забезпечення якісного довкілля необхідно використовувати багато державних інвестиційних проєктів, створити сприятливий правовий механізм, спрямований на забезпечення екологічного розвитку, залучити корпоративний сектор до корпоративної соціальної відповідальності як механізму соціального захисту населення, так і екологічного розвитку. Поєднання економіки та екології є потужним інструментом сталого розвитку, оскільки має на меті побудову довгострокового механізму, який впливатиме на якість економічного середовища в країні та забезпечуватиме сталий розвиток. Основні засади імпакт-інвестування показані на рисунку 1.

Перш за все, практика впровадження імпакт-інвестування передбачає забезпечення формування та розвитку цілей сталого розвитку.

Адже імпакт-інвестиції спрямовані на досягнення соціальних чи екологічних наслідків, які б не відбулися, якби інвестиції не відбулися (на додачу). Результатом може бути, наприклад, покращення медичного обслуговування, доступу до фінансових послуг, доступу до чистої води, створення робочих місць та доходів у сільських чи бідних громадах. Окрім специфіки імпакт-інвестування, імпакт-рух може сприяти структурній трансформації ринків. Залучення капіталу у виробничу діяльність у країнах, що розвиваються, та інноваційні імпакт-інвестиції соціальних підприємств можуть призвести до все більшого і більшого впливу, підвищуючи рівень місцевих доходів, підтримуючи створення

Рис. 1. Елементи імпакт-інвестування

Джерело: складено автором

робочих місць та розбудовуючи місцеві ринки через імітацію.

Останні тенденції вказують на те, що імпакт-інвестування слід впроваджувати в індустрію гостинності. Це сприятиме підвищенню ролі корпоративного сектору в соціальному захисті. Індустрія гостинності – це широка категорія галузей у сфері послуг, що включає послуги розміщення, харчування, організації заходів, парки розваг, транспорт, круїзні лінії, подорожі та додаткові галузі туристичної індустрії. Його мета – надати додаткові послуги та зробити перебування клієнта в конкретному закладі комфортним. Крім того, заклади гостинності мають додаткову туристичну інфраструктуру та спеціальні об'єкти, які надають додаткові послуги та можливості для клієнтів. Використання таких об'єктів буде корисним як для туристів, так і для населення в цілому. Розвиток закладів гостинності передбачає не лише збереження культурної спадщини, а й створення спеціальних зелених зон та покращення екологічної ситуації.

Загалом, індустрія гостинності включає різноманітні туристичні продукти, спрямовані на задоволення естетичних потреб. Ці продукти можуть включати трансфери до особливих екологічних зон, природних та рекреаційних ресурсів, інших цікавих туристичних об'єктів. Покращення розвитку індустрії гостинності та впровадження в неї імпакт-інвестування сприятиме створенню позитивного іміджу країни в сучасних умовах. Більше того, використання таких заходів матиме багато переваг перед традиційними засобами навчання та розвитку економічної активності людини, оскільки більшість закладів гостинності взаємодіють з іншими установами корпоративного сектору. Запроваджуючи інвестиційну політику в індустрії гостинності, держава сприяє підтримці малого бізнесу, який забезпечує

утримання таких закладів. Крім того, велике значення для більшості розвинених країн має імпакт-інвестування. Для його ефективного використання створюються спеціальні міжнародні донорські організації, які планують проекти з розвитку довкілля та підтримки якості туризму.

Організації, які мають видатні туристичні об'єкти, можуть звертатися до різних екологічних та туристичних організацій для подання відповідних проєктів на отримання грантів та розробки своєї політики щодо розбудови необхідної інфраструктури. Використання таких проєктів сприятиме якісному економічному розвитку та відіграватиме важливу роль у сучасному нестабільному середовищі. Крім того, питання формування економічного сталого розвитку має включати в себе насамперед створення якісного фінансового механізму, здатного забезпечити розвиток довкілля. Як правило, довкілля є низьколіквідним активом, оскільки не може забезпечити реальних грошових результатів або фінансових активів у короткостроковій перспективі, але має стратегічну цінність для держави.

Тому важливо заохочувати державу до участі у сфері економічного сталого розвитку, оскільки така практика сприятиме створенню позитивного іміджу країни та посиленню її ролі на світовій арені.

До поширення пандемії коронавірусу туризм відіграв важливу роль у формуванні економіки, створюючи потужний фінансовий сектор та можливості для розвитку економічних відносин. Наразі, враховуючи негативний вплив пандемії, відновлення якості туризму до рівня 2019 року є першочерговим завданням. Відновлення цієї галузі є важливим для економіки та підтримання економічних зв'язків. Наприклад, для деяких країн Азії та Європейського Союзу туризм став одним

з найважливіших питань, оскільки обсяг капіталу, що обертається в цьому секторі, скоротився до 15% до кінця 2020 року. Однак поступово, з розвитком інструментів боротьби з пандемією, ця проблема почала вирішуватися, зокрема за допомогою імпаکت-інвестування. Для держави використання цього підходу було, насамперед, перспективою як можливість вирішити ключову проблему туризму, зміцнити корпоративний сектор, покращити стан внутрішнього середовища.

Тому створення державних проєктів та заохочення інвесторів вкладати кошти в цю сферу є одними з найважливіших завдань у сучасному світі. Причому використання інвестиційних інструментів спрямоване, насамперед, на забезпечення якості фінансового механізму у сфері гостинності. Проте розвиток екологічної складової також є важливим фактором. Отже, розвиток індустрії гостинності є важливим фактором забезпечення та реалізації цілей сталого розвитку.

З огляду на зростання екологічних проблем та поширення негативних тенденцій, таких як глобальне потепління, зменшення кількості зелених лісів, наслідки індустріалізації, сучасна світова політика закликає до відновлення екологічної складової та можливості забезпечення її подальшого зростання. Використання такого інструменту можливе завдяки поширенню та розвитку індустрії гостинності. Більшість підприємств, які приймають туристів, мають доступ до спеціальних туристичних ресурсів та рекреаційних об'єктів, що сприяє безпечному розвитку туризму. Тому інвестування в цей сектор буде пріоритетним, оскільки допоможе вирішити стратегічні завдання держави, а також внутрішні

фінансові проблеми. Особливості розвитку індустрії гостинності у 2022 році в різних країнах світу проаналізовані у таблиці 1.

Виходячи з даних таблиці 1, можна зробити висновок, що, незважаючи на негативні наслідки пандемії коронавірусу, туристичний сектор у 2022 році розвивався і мав позитивні тенденції. За таких обставин залучення імпаکت-інвестицій в індустрію гостинності буде пріоритетним, оскільки використовуватиметься як засіб формулювання цілей сталого розвитку та забезпечення екологічного розвитку в стратегічній політиці держави.

Загалом, імпакт-інвестування передбачає використання інвестицій в альтернативну енергетику, а також створення економічних відносин, здатних покращити якість фінансової діяльності в найбільш дефіцитних галузях держави. У зв'язку з війною в Україні питання підвищення якості імпорту енергоносіїв та нафти є надзвичайно важливим для імпакт-інвестування. Однак, водночас, проблема забезпечення екологічного розвитку нікуди не зникла, тому необхідно використовувати сучасні інструменти стимулювання імпакт-інвестування для додаткових механізмів його поширення. Наприклад, позитивний ефект матиме залучення корпоративного сектору до соціальної відповідальності для зміцнення свого бренду на зеленому ринку. Це передбачає позиціонування компанії на ринку як такої, що працює в екологічно дружній спосіб. На новому ринку така політика покращить корпоративні результати підприємства та загалом підвищить його імідж. У сфері сталого розвитку зростання імпакт-інвестування має бути спрямоване на розробку правового механізму забезпечення екологічного розвитку регіонів.

Таблиця 1

Тенденції розвитку сектору гостинності та туристичного ринку у 2022 році

Країна	Міжнародні прибуття, млн осіб	Країна	Доходи від міжнародного туризму в індустрії гостинності, млрд дол.
Франція	91	США	215
Іспанія	86	Іспанія	82
США	81	Франція	65
Китай	54	Таїланд	62
Італія	61	Великобританія	54
Туреччина	47	Італія	51
Мексика	39	Японія	48

Джерело: складено на основі даних Всесвітньої туристської організації

Якщо говорити про підвищення якості туристичної галузі, то вона є однією з основних галузей, пов'язаних з навколишнім середовищем. Тому ця галузь відіграє значну роль у контролі та моніторингу якості рекреаційних та зелених ресурсів. У сучасних умовах ця практика є важливою і є пріоритетною у більшості розвинених країн. Наприклад, вона вже впроваджена в таких країнах, як ПАР, Німеччина, Франція. Ці країни мають достатній рівень індустріалізації, що передбачає використання та виробництво сировини, товарів і послуг, які можуть завдати шкоди навколишньому середовищу. Тому поряд з цими галузями є необхідність розвивати індустрію гостинності, оскільки вона є суміжною з туристичною галуззю і може стати інструментом забезпечення сталого екологічного розвитку.

Загалом світова практика використання імпаکت-інвестування поширювалася протягом усього 2021 року внаслідок пандемії коронавірусу. Більше того, імпакт-інвестування стало одним із найефективніших та найдоцільніших інструментів для відновлення туристичної галузі та забезпечення розвитку сталого туризму. Серед подальших перспектив імпакт-інвестування – будівництво екологічно чистих об'єктів з переробки енергії та утилізації відходів. Що стосується залучення імпакт-інвестування у сферу гостинності, то ключові перспективи його впровадження з подальшим економічним ефектом окреслено в таблиці 2.

На основі заходів, описаних у таблиці 2, можна визначити, що використання імпакт-інвестування у сфері гостинності матиме важливе значення для забезпечення досягнення цілей сталого розвитку. Формування сталого

розвитку передбачає зміцнення якості економічного середовища, розвиток корпоративних відносин та покращення екологічної складової. Це є першочерговим пріоритетом для підвищення рівня життя населення. Стратегічна політика сучасних розвинених країн спрямована на забезпечення високого рівня життя та створення екологічно привабливої країни. Використання практик захисту та підтримки навколишнього середовища є одним з головних пріоритетів у сучасному світі.

Тому використання цих принципів для імпакт-інвестування в індустрію гостинності може одночасно допомогти підвищити якість економічного розвитку та сприяти створенню нових товарних ринків, а також слугувати засобом посилення якості корпоративної соціальної відповідальності. Посилення корпоративної соціальної відповідальності є важливим завданням. Це може допомогти зменшити навантаження на державні органи моніторингу та контролю, а також сприяти делегуванню цих аспектів екологічного менеджменту закладам гостинності. Більшість з них функціонують на основі доступу до спеціальних «зелених» ресурсів, а також можуть сприяти залученню додаткових інвестицій як всередині країни, так і за допомогою міжнародних донорських організацій. Таким чином, імпакт-інвестування в індустрію гостинності залишається одним із найефективніших і найцікавіших способів забезпечити досягнення цілей сталого економічного розвитку.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Індустрія гостинності постійно розвивається, хоча занепад туристичної галузі через пандемію коронавірусу

Таблиця 2

Перспективи залучення імпакт-інвестування в індустрію гостинності

Перспектива	Економічний ефект
Екологічний розвиток	Сприяння розвитку малого бізнесу, створенню регіональної економіки та зміцненню економічного потенціалу регіонів
Забезпечення цілей сталого розвитку	Покращення якості інвестиційного портфеля, сприяння позитивній динаміці прямих іноземних інвестицій
Пом'якшення наслідків Covid-19	Реінкарнація туристичної галузі після Covid-19
Зміцнення економічної інфраструктури	Покращення якості обігу капіталу, підвищення туристичної привабливості та розвиток індустрії гостинності
Створення нових робочих місць	Сприяння розвитку макроекономіки країни, посилення ролі туризму та відновлення його до стандартів 2019 року
Позитивний соціальний ефект	Розвиток соціального та економічного секторів, посилення соціальної відповідальності

Джерело: складено автором

спричинив деструктивні процеси як для окремих корпоративних інституцій, так і для галузі в цілому [5]. Подальші дослідження повинні стосуватися загального питання імпаکت-інвестування, оскільки воно може допомогти покращити якість об'єктів альтернативної енергетики та уникнути негативних наслідків індустріалізації [2]. Використання імпаکت-інвестування також може бути реалізовано на основі стратегічної державної політики або механізму використання державних інвестиційних стимулів. Така політика буде найбільш актуальною для країн, що розвиваються, оскільки акумулювати капітал і спрямувати його в найбільш стратегічні для держави сфери буде складним завданням. Тому реалізація дослідницької політики щодо особливостей використання таких механізмів матиме найбільший раціональний вплив на досягнення цілей сталого розвитку [16].

Імпаکت-інвестування може позитивно вплинути на підвищення якості сфери гостинності. Використання цього інструменту для створення та розвитку об'єктів гостинності допоможе зберегти «зелені» ресурси країни та розвинути рекреаційний потенціал, а також спрямувати ресурси на збереження природних ресурсів [21]. Подальші прогнози світових аналітичних центрів свідчать про повільне відновлення туристичної галузі, яке можливе лише за умови повної або практично повної ліквідації коронавірусу. Поява вакцин і створення спільної політики щодо подолання негативних наслідків пандемії також матиме важливе значення для досліджень. Така політика відіграватиме роль не лише у забезпеченні інтересів окремої країни, але й сприятиме глобальній безпеці [7]. Цікавим питанням є використання засобів подолання наслідків пандемії через розвиток закладів гостинності [15]. Завдяки практичному використанню спеціальних засобів запобігання поширенню

вірусу можна отримати реальний практичний досвід [19].

Від подолання цієї перешкоди залежать подальші перспективи відновлення гостинності, тому дослідження специфіки боротьби та використання спеціалізованих інструментів матимуть стратегічне значення для державної політики.

Перспективним інструментом дослідження імпакт-інвестування в індустрію гостинності може бути використання результатів аналітичних центрів щодо якості їх діяльності, сфер впливу та можливостей інтеграції в загальну стратегічну політику держави [4; 13; 14]. Використання таких інвестиційних інструментів може мати як позитивний, так і негативний вплив на сталий розвиток економіки. Покращення якості довілля також можливе через посилення соціальної відповідальності таких підприємств та їх ролі у використанні та поширенні результатів своєї корпоративної діяльності [1; 18; 22]. Результати дослідження свідчать, що сама індустрія гостинності передбачає використання корпоративної соціальної відповідальності як прерогативу своєї діяльності, що є позитивним аспектом у формуванні результатів імпакт-інвестування. У зв'язку з цим, проведення аналітичних досліджень щодо можливостей аудиту корпоративної соціальної відповідальності та пошук механізмів її популяризації на національному рівні стане одним із ключових напрямів посилення стратегічного потенціалу держави у впровадженні імпакт-інвестування. Отже, це дослідження не лише проливає світло на значення імпакт-інвестування, але й пропонує практичні рекомендації та напрямки для політиків, інвесторів та дослідників. Воно дає комплексне уявлення про те, як соціальне інвестування може бути використане для вирішення критичних проблем та сприяння сталому розвитку як у регіональному, так і в глобальному контексті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ban Q. (2023). The Quality of Corporate Social Responsibility Information Disclosure and Enterprise Innovation: Evidence from Chinese Listed Companies. *Sustainability*, 15(1):238.
2. Barman, E. (2015). Of principle and principal: Value plurality in the market of impact investing. *Journal of Valuation Studies*, 3(1), 9–44. DOI: <https://doi.org/10.3384/VS.2001-5592.15319>
3. Bonnici, F., & Raja, P. (2020). 6 ways social innovators are responding to the COVID-19 pandemic by Commissioner. *World Economic Forum*, 1–12.
4. Brandstetter, L., & Lehner, O.M. (2015). Opening the market for impact investments: The need for adapted portfolio tools. *Entrepreneurship Research Journal*, 5(2), 87–07. DOI: <https://doi.org/10.1515/erj-2015-0003>

5. Chang, D.-S.; Wu, W.-D. (2021). Impact of the COVID-19 Pandemic on the Tourism Industry: Applying TRIZ and DEMATEL to Construct a Decision-Making Model. *Sustainability*, 13, 7610. DOI: <https://doi.org/10.3390/su13147610>
6. Clarkin, J.E., & Cangioni, C.L. (2016). Impact investing: A primer and review of the literature. *Journal of Entrepreneurship Research*, 6(2), 135–173. DOI: <https://doi.org/10.1515/erj-2014-0011>
7. Henseler, M., Maisonnave, H., Maskaveva, A. (2022). Economic impacts of COVID-19 on the tourism sector in Tanzania, *Annals of Tourism Research Empirical Insights*, Volume 3, Issue 1. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.annale.2022.100042>
8. Höchstädter, A.K., & Scheck, B. (2015). What's in a name: An analysis of impact investing understandings by academics and practitioners. *Journal of Business Ethics*, 132(2), 449–475. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-014-2327-0>
9. Johnson, V. L., Kiser, A., Washington, R., & Torres, R. (2018). Limitations to the rapid adoption of M-payment services: Understanding the impact of privacy risk on M-Payment services. *Computers in Human Behavior*, 79, 111–122. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.10.035>
10. Lyon, F., & Owen, R. (2019). Financing social enterprises and the demand for social investment. *Strategic Change*, 28(1), 47–57. DOI: <https://doi.org/10.1002/jsc.2245>
11. Mogapi, E.M., Sutherland, M.M., & Wilson Prangley, A. (2019). Impact investing in South Africa: Managing tensions between financial returns and social impact. *European Business Review*, 31(3), 397–419. DOI: <https://doi.org/10.1108/EBR-11-2017-0212>
12. Mudaliar, A., Bass, R., Dietrich, H., & Nova, N. (2019). Annual impact investor survey. Global Impact Investing Network.
13. Ormiston, J., Charlton, K., Donald, M.S., & Seymour, R.G. (2015). Overcoming the challenges of impact investing: Insights from leading investors. *Journal of Social Entrepreneurship*, 6(3), 1–27. DOI: <https://doi.org/10.1080/19420676.2015.1049285>
14. Phillips, S. D., & Johnson, B. (2019). Inching to Impact: The Demand Side of Social Impact Investing. *Journal of Business Ethics*, 0123456789. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-019-04241-5>
15. Piga, C.A., Abrate, G., Viglia, G. et al. (2022). How the hospitality industry reacts to COVID-19: structural, managerial and tactical factors. *J Revenue Pricing Manag.*, 21, 503–516. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41272-021-00359-2>
16. Revelli, C. (2017). Socially responsible investing (SRI): From mainstream to the margin? *Research in International Business and Finance*, 39(B), 711–717. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2015.11.003>
17. Roundy, P. T. (2019). Regional differences in impact investment: a theory of impact investing ecosystems. *Social Responsibility Journal*, 16(4), 467–485. DOI: <https://doi.org/10.1108/SRJ-11-2018-0302>
18. Sales, T. (2015). Impact investment in Africa: Trends, constraints, and opportunities. United Nations Development Programme.
19. Urban, B., & George, J. (2018). An empirical study on measures relating to impact investing in South Africa. *International Journal of Sustainable Economy*, 10(1), 61–77. DOI: <https://doi.org/10.1504/IJSE.2018.088622>
20. Widyawati, L. (2020). A systematic literature review of socially responsible investment and environmental social governance metrics. *Business Strategy and the Environment*, 29(2), 619–637. DOI: <https://doi.org/10.1002/bse.2393>
21. Wood, D., Thornley, B., & Grace, K. (2013). Institutional impact investing: Practice and policy. *Journal of Sustainable Finance and Investment*, 3(2), 75–94. DOI: <https://doi.org/10.1080/20430795.2013.776256>
22. Yasar, B. (2021). The New Investment Landscape: Equity Crowdfunding. *Central Bank Review*. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cbrev.2021.01.001>
23. Yılmaz, I. S., & Yaşar, B. (2021). Crowdfunding as a Financial Tool for Social Enterprises. In *Creating Social Value Through Social Entrepreneurship* (pp. 135–157). IGI Global. DOI: <https://doi.org/10.4018/978-1-7998-4727-4.ch008>